

VI. évfolyam.
1928.

5. szám,
május.

MAGYAR STATISZTIKAI SZEMLE

SZERKESZTI ÉS KIADJA A M. KIR. KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL.

Megjelenik havonta.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 10 pengő
Félévre . . . . . 5 " "
Közhev. / 1 évre. 6 " "
közalk. / félévre. 3 " "

Igazgató:

KOVÁCS ALAJOS dr.
h. államtitkár, a M. Tud. Akad. I. tagja.

Szerkesztő:

DOBOVITS SÁNDOR dr.
miniszteri osztálytanácsos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest,
II., Keleti Károly-utca 7.

TELEFON: Aut. 500-20.

TARTALOM:

	Old.		Old.
Terület és népesség.			
Magyarország népmozgalma az 1928. év I. negyedében	455	<i>Fekete Sándor</i> : A tanyai csecsemővédelem.	
A fővárosi iparostanoncügy társadalompolitikai problémái. — <i>Áfra Nagy János</i>	457	<i>Josef Simz</i> : Die Sanierung Ungarns.	
Mezőgazdaság.			
Takarmánytermelésünk	475	<i>Walter Schöne</i> : Zeitungswesen und Statistik.	
Az 1928. évi termés	479	Könyvtári szaporulat	536
Magyarország. Külföld.		Folyóiratszemle	538
Ipar.			
A magyar cukoripar és annak nemzetközi vonatkozásai. — <i>Bene Lajos</i>	481	Egyéb.	
A pécsvidéki szénmedence termelése	492	Régi statisztikai adatok	541
Kereskedelem és közlekedés.			
Magyarország külkereskedelme az 1928. év első negyedében. — <i>Kádas Károly dr.</i>	492	Családi állapot.	
Magyarország külkereskedelme 1928 április havában	501	Magyar Statisztikai Társaság	543
Magyarország hajózási viszonyai 1927-ben. — <i>Várszeghy János dr.</i>	503	Előadóiületek.	
A tengerhajózás fejlődése a világháború után. — <i>Somogyi József dr.</i>	509	<i>Fodor Ferenc</i> : A mezőgazdasági termelés színvonala Magyarországon a néprajzi és népsűrűségi viszonyok alapján.	
Nemzetközi póstaadatok	521	<i>Gerevich Zoltán</i> : A statisztika a diplomácia szolgálatában.	
Konzuli jelentések.			
Sz. H. Sz. állam	524	VI. rendes évi közgyűlés.	
Bajorország	532	Pécsi ünnepi ülés.	
Irodalmi Szemle.			
Könyvismertetések	534	<i>Kovács Alajos</i> : Emlékezésed Vizaknai Antalról.	
		<i>Laky Dezső</i> : Emlékezésed Buday Lászlóról.	
		<i>Thirring Gusztáv</i> : Elnöki megnyitó.	
		<i>Kresz Károly</i> : A magyar hitelviszonyok.	
		<i>Mutschenbacher Emil</i> : A mezőgazdaság válsága.	
		Kisebb közlemények	563
		Amerikai Statisztikai Társaság.	
		Személyi hírek. (<i>Jungermann dr.</i> — <i>Ayres P. L.</i> , <i>Buzek J.</i> , <i>Uány Yule Gy.</i> , <i>Wagemann E.</i> — <i>Michaykoff D.</i> — <i>Bleicher Henrik †</i>).	
		Összefoglaló helyzetjelentés.	565
		Némozsgalom. — Munkanélküliség. — Gépjárműállomány. — Áralakulás. — Pénzügyi bevételek. — A részvények értéke. — Fizetésképtelenségek. — Váltóóvások. — Gazdasági jelzótábla.	
		Rajzok a gazdasági jelzótáblához. (Népmozgalom. — Széntermelés. — Külkereskedelmi forgalom. — Csődök és egyességek. — Gépjárműállomány. — Rádióengedélyesek.	

Utánnymás csak a forrás megjelölésével van megengedve.

Ára: 1 pengő 50 fillér.

VIe année.
1928.

REVUE

N° 5.
Mai.

HONGROISE DE STATISTIQUE

RÉDIGÉE ET PUBLIÉE PAR L'OFFICE CENTRAL DE STATISTIQUE DU ROYAUME DE HONGRIE.

Paraît chaque mois. — Abonnement :
Hongrie.

Un an . . . . . 10 pengős
6 mois 5
Etranger, port compris.
Un an . . . . . 12 pengős
6 mois 6

Directeur :

Dr ALOYSE KOVÁCS
sous-secrétaire d'Etat, membre corresp. de
l'Académie Hongroise des Sciences.

Rédacteur :

Dr ALEXANDRE DOBROVITS
conseiller de section.

Rédaction et administration :

Budapest,
II., Keleti Károly-u. 7.

Téléphone: Aut. 500—20.

SOMMAIRE :

	Page		Page
Territoire et population.		Revue littéraire.	
Mouvement de la population de la Hongrie dans le 1 ^{er} trimestre de 1928	455	Chronique de livres	534
Les problèmes de politique sociale des conditions des apprentis industriels de Budapest. — <i>Jean Afra Nagy</i>	457	<i>Alexandre Fekete</i> : De la protection des enfants de moins de un an des hameaux. <i>Josef Sinz</i> : Die Sanierung Ungarns. <i>Walter Schöne</i> : Zeitungswesen und Statistik.	
Agriculture.		Accroissement de bibliothèque	536
Production de fourrages en Hongrie	475	Revue	538
La récolte de 1928	479	Autres.	
Hongrie. Etranger.		Données statistiques anciennes	541
Industrie.		Etat civil.	
L'industrie sucrière de Hongrie et ses relations internationales. — <i>Louis Bene</i>	481	Société Hongroise de Statistique	543
Production du bassin charbonnier de la région de Pécs	492	Séances d'étude. <i>François Fodor</i> : Le niveau de la production agricole en Hongrie, sur la base de la situation ethnographique et de la densité de la population. <i>Zoltán Gerevich</i> : La statistique au service de la diplomatie.	
Commerce et communications.		VI ^e Assemblée générale annuelle. Séance solennelle à Pécs. <i>Aloÿse Kovács</i> : La mémoire d'Antoine Vizaknai. <i>Désiré Laky</i> : La mémoire de Ladislas Buday. <i>Gustave Thirring</i> : Allocution présidentielle. <i>Charles Kresz</i> : Les conditions de crédit en Hongrie. <i>Emile Mutschbacher</i> : La crise de l'agriculture.	
Commerce extérieur de la Hongrie dans les trois premiers mois de 1928. — <i>Dr Charles Kádas</i>	492	Petites communications	563
Commerce extérieur de la Hongrie en avril 1928	501	Association Statistique Américaine. Nouvelles personnelles (<i>Dr Jungermann</i> , — <i>L. P. Ayres</i> ; <i>J. Buzek</i> , <i>G. Udny Yule</i> , <i>E. Wagemann</i> . — <i>D. Michaykoff</i> . — <i>Henry Bleicher</i> †).	
La navigation de Hongrie en 1927. — <i>Dr Jean Várszeghy</i>	503	Résumé de la situation en Hongrie	565
Le développement de la navigation maritime après la guerre mondiale — <i>Dr Joseph Somogyi</i>	509	Mouvement de la population. — Chômage. — Effectif des véhicules à moteur. — Formation des prix. — Dépôts en banque. — Indice des actions. — Insolvabilités. — Lettres de change protestées. Tableau économique.	
Données internationales de Poste	521	Graphiques au tableau économique. (Mouvement de la population. — Production de charbon. — Commerce extérieur. — Faillites et concordats. — Effectif des véhicules à moteur. — Abonnés du radio).	
Rapports consulaires.			
Royaume S. C. S.	524		
Bavière	532		

La reproduction des articles est permise, à condition d'indiquer la source.

Prix du numéro: 1 pengő 50 fillérs.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

A „**MAGYAR STATISZTIKAI SZEMLE**“ szöveges ismertetés keretében *rajzok* (grafikonok) alkalmazásával *gyorsan, könnyen érthetően és mérlegelhetően* közli a *hazai és külföldi* népesedési, közegészségügyi, kulturális, szociális, mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, közlekedési, pénzügyi, közigazgatási, bűnügyi, stb. statisztikai adatokat. Célja a háború óta teljesen megváltozott hazai állapotok feltárása és nemzetközi viszonylatban való megvilágítása, továbbá a statisztikai adatgyűjtések szükségességének, célszerűségének és gyakorlati hasznának bemutatása.

A „**MAGYAR STATISZTIKAI SZEMLE**“ az 1928. évben is havonként, változatlan terjedelemben jelenik meg. Előfizetési díja (a postaköltség beszámításával) Magyarországon:

*egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő.
Közalkalmazottak, közhivatalok részére: egész évre 6 pengő, félévre 3 pengő*

A „**STATISZTIKAI HAVI KÖZLEMÉNYEK**“ ezidőszert *negyedévenként* megjelenő részletes és rendszeresen visszatérő táblázatokban közlik Magyarország legújabb népesedési, közegészségügyi, vándorlási, *külkereskedelmi forgalmi* és árstatisztikai adatait, valamint időszakosan (függetlenül) megjelenő táblázatokban nyilvánosságra hozzák a fontosabb mezőgazdasági, ipari stb. statisztikai adatokat és a társadalmi biztosítások statisztikai eredményeit.

A „**STATISZTIKAI HAVI KÖZLEMÉNYEK**“ előfizetési díja (a postaköltség beszámításával) Magyarországon (közalkalmazottak és közhivatalok részére is):

egész évre 12 pengő. Egy negyedévi összevont szám ára 4 pengő.

A „**MAGYAR STATISZTIKAI SZEMLE**“-re és a „**STATISZTIKAI HAVI KÖZLEMÉNYEK**“-re **együttesen** is lehet előfizetni.

A két közlemény **együttes** (kombinált) előfizetési díja (a postaköltség beszámításával) Magyarországon:

*egész évre 20 pengő; félévre 10 pengő.
Közalkalmazottak, közhivatalok részére: egész évre 16 pengő, félévre 8 pengő.*

A „**MAGYAR STATISZTIKAI SZEMLE**“-re és a „**STATISZTIKAI HAVI KÖZLEMÉNYEK**“-re a magyar kir. központi statisztikai hivatalnál (**Budapest, II., Keleti Károly-utca 7. szám, földszint 14.**) lehet előfizetni.

Felkérjük t. Előfizetőinket, hogy a pontos expedíció érdekében ugyanerre a címre sürgősen közöljék az esetleges címváltozásokat és az előfizetési díj beküldése kapcsán nevüket és lakásuk pontos címét olvashatóan írva tudassák a kiadóhivatallal.

MOST JELENT MEG

A

MOST JELENT MEG

MAGYAR STATISZTIKAI TÁRSASÁG 5. SZÁMÚ KIADVÁNYA:

INTERNATIONALE STATISTIK DER GENOSSENSCHAFTEN

ÍRTA: IHRIG KÁROLY, EGYETEMI MAGÁNTANÁR.

A nemzetközi szövetkezeti statisztika mai állapotával és kifejlesztésének problémáival foglalkozó s a nemzetközi statisztikai irodalomban is alapvető jelleggel bíró 300 oldalas mű 25 állam szövetkezeti statisztikai adatait 48 német-, francia- és angolnyelvű táblázatban foglalja össze.

ÁRA: 22 PENGŐ.

A KÖNYV MEGRENDELHETŐ: A MAGYAR STATISZTIKAI TÁRSASÁGNÁL, BUDAPEST, II., BUDAY LÁSZLÓ-UTCA 1.

„**SCIENTIA**“ a tudományos szintézissel foglalkozó nemzetközi folyóirat. Megjelenik havonta 100—120 oldalas számokban.

FŐSZERKESZTŐ: RIGNANO JENŐ.

A „**SCIENTIA**“ valóban nemzetközi folyóirat, amelyet a világ minden részében lakó munkatársak szerkesztenek az egész világon el van terjedve;

az emberi tudás szintézisével és összefoglalásával, az összes tudományágak (a tudományok története, matematika, asztronómia, geológia, fizika, kémia, lélektan, szociológia) főkérdéseivel foglalkozik.

A „**SCIENTIA**“ a felsorolt összes tudományágakat érdeklő számos fontos cikével és ismertetésével a statisztika, demográfia, etnográfia, gazdaságtan, jogtudomány, hittörténet és szociológia minden egyes művelőjének érdeklődésével találkozhat, egyáltalán pedig tömör és szintetikus formában módot nyújt a többi tudományágak legtöbb feladatainak elsajátítására;

munkatársai között az egész világ legismertebb tudósai helyet foglalnak.

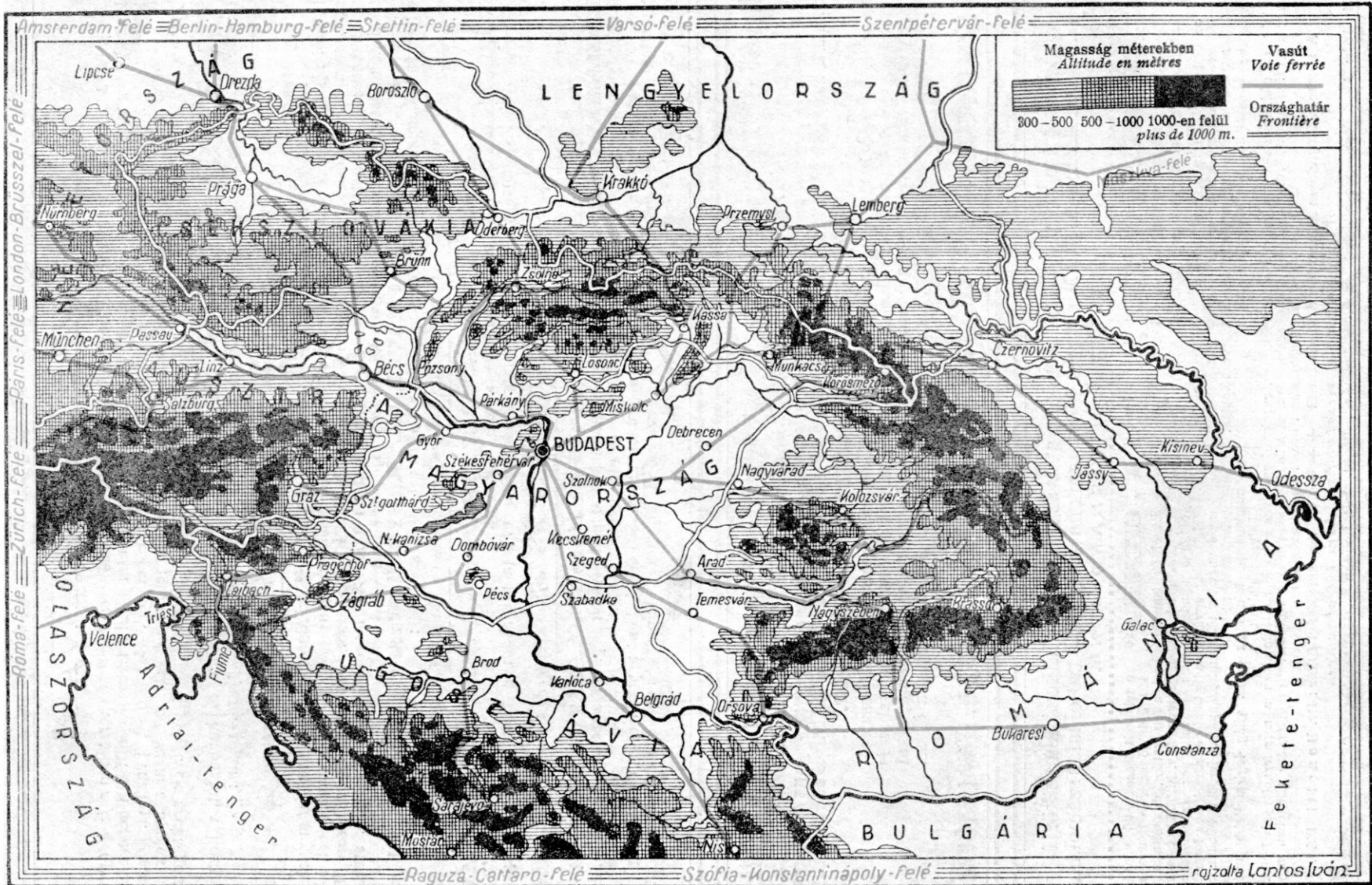
A folyóirat cikkei a szerzők anyanyelvén jelennek meg, ezenkívül az egyes számok mellékleteiben a nem francianyelvű cikkek francia fordításban is közöltek. (Érdeklődőknek a folyóirat milánói szerkesztősége a küldési díj megtérítése ellenében ingyen mutatványzámot bocsát rendelkezésére.)

A szerkesztőség címe: Milano Via A. De Togni 12 + + + Szerkesztőségi titkár: Dr. Bonetti Pál.

A folyóirat magyarországi előfizetési ára 150 olasz líra.

Kiadók: Akad. Verlagsgesellschaft, m. b. H., Leipzig — David Nutt, London — G. E. Stechert & Co., New-York — Félix Alcan, Paris — Nicola Zanichelli, Bologna — Ruiz Hermanos, Madrid — Renascença Portuguesa, Porto — The Maruzen Co., Tokyo

Magyarország és a szomszédos államok. — La Hongrie et les pays limitrophes.

----- A régi Magyarország természet által nem jelzett határa. — Frontière non naturelle de la Hongrie ancienne.

◎ TERÜLET ÉS NÉPESSÉG ◎

Magyarország népmozgalma az 1928. év I. negyedében.

Mouvement de la population de la Hongrie dans le 1er trimestre de 1928.

Résumé. Pour les trois premiers mois de 1928, le mouvement de la population offre le tableau suivant:

Proportion des mariages: 9·5 pour 1000 habitants; *celle des naissances vivantes,* 26·4; *celle des décès,* 16·9; *celle des décès par tuberculose,* 2·5. *Sur 100 naissances vivantes, il y a eu 14·0 enfants décédés au-dessous de 1 an.*

En définitive, la population de la Hongrie s'est accrue de 20.164 personnes, ce qui correspond à une proportion d'accroissement de 9·50/100.

*

Magyarországon az 1928. év I. negyedében 20.214 házasságot kötöttek, ami ezer lélekre számítva 9·5-es házassági aránynak felel meg. Ez az arány valamivel alacsonyabb mint az előző két év ugyanezen negyedének házassági arányai, de még mindig eléri a békeévek házassági arányainak színvonalát.

Az élveszületések száma 55.997, 1760-al kevesebb, mint az előző év ugyanezen negyedében születettek száma. A fogyásnak megfelelően az ezer lélekre számított születési arány is leesett 27·7-ről 26·4-re. A békekötés óta ez a legalacsonyabb születési arány. Születési arányunknak csökkenő irányzata gondolkodóba kell hogy ejtsen bennünket, mert a propagatív erő elernyedése népességünk fenntartó erejét veszélyezteti.

Az élveszületések számában mutatkozó fogyás ellenére a halvaszületettek száma ismét emelkedett.

Számuk 1.753, tehát több, mint amennyi az 1923. év első negyedének 62.000-et meghaladó élveszületései mellett volt. Sajnálatos körülmény, hogy a statisztika rendelkezésére álló fegyvereivel és módszereivel e kérdés elfogadható megoldására rájönni nem tudunk. Félős azonban, hogy a nagyszámú halvaszületettek nem annyira a nyomor miatt ellenállóképességüktől megfosztott szervezetek életképtelen produktumai, hanem a lues eredményei. Valószínű, hogy a most folyó veneriás statisztikai adatgyűjtés elegendő adatot fog szolgáltatni annak megállapítására, hogy lehet-e ezt a veszedelmes betegséget a halvaszületések főokául beállítani.

Az 1928. év I. negyedében 35.833-an haltak el, több mint 10.000-rel kevesebben, mint a múlt év első negyedében. Az 1927. év első negyedének 22·1-es halálozási aránya tehát az idejéig az idei év most tárgyalt szakában 16·9-re esett vissza. Itt mindjárt megemlítjük, hogy ez az arány a legjobb az utolsó hat év ugyanazon időszakának halálozási arányai közt. Az elhaltakat az ezidőszertint rendelkezésre álló korcsoportosításban vizsgálva, arra az érdekes eredményre jutunk, hogy a javulás egyenlő arányban érte a 7 éven aluli és a 7 éven felül elhaltakat. Az előző évi 7 éven aluli elhaltak száma 15.823-ról 10.976-ra, a hét éven felüli elhaltaké pedig 30.324-ről 24.857-re esett vissza. Ez a jelenség is bizonyít az 1927. év első negyedéről közölt azon megállapításunk helyessége mellett, hogy a tavalyi influenzajárvány korra való tekintet nél-

I. Házasságkötések, születések és halálozások.¹⁾

Mariages, naissances et décès.¹⁾

Időszak <i>Période</i>	Házasságkötések <i>Mariages</i>	Születések <i>Naissances</i>		Halálozások <i>Décès</i>				Népszaporodás <i>Accroissement de la population</i>	Esett ezer lélekre (egész évre számítva) — <i>Pour 1000 hab. (calculé sur l'année entière)</i>					
		élve <i>vivantes</i>	halva <i>mortes</i>	1 éven alul <i>moins de un an</i>	7 éven		összesen <i>total</i>		házaságkötés <i>mariages</i>	élveszületés <i>nés-vivants</i>	halálozás <i>décès</i>	szaporodás <i>accroissement</i>	gümőkórban elhalt <i>décès causés par la tuberculose</i>	100 élveszületetre esett 1 éven aluli elhalt <i>Proport. des décès au-dessous de 1 an pour 100 nés-vivants</i>
					alul <i>moins de 7 ans</i>	felül <i>plus de 7 ans</i>								
1923 I. negyed <i>1er trimestre</i>	21.867	62.477	1.706	10.920	14.313	25.850	40.163	22.314	10·8	30·9	19·9	11·0	3·4	17·5
1924 " "	21.243	58.406	1.731	10.666	15.187	32.677	47.864	10.542	10·4	28·7	23·5	5·2	3·6	18·3
1925 " "	19.710	55.948	1.754	9.448	13.368	23.521	36.889	19.059	9·5	27·1	17·9	9·2	2·7	16·9
1926 " "	20.354	56.909	1.779	8.780	11.728	23.543	35.271	21.638	9·9	27·6	17·1	10·5	2·7	15·4
1927 " "	20.207	57.757	1.632	11.044	15.823	30.324	46.147	11.610	9·7	27·7	22·1	5·6	2·9	19·1
1928 " "	20.214	55.997	1.753	7.838	10.976	24.857	35.833	20.164	9·5	26·4	16·9	9·5	2·5	14·0

¹⁾ Előzetes eredmények. — *Données provisoires.*

kül szedte áldozatait. Ha már most a hét éven aluli elhaltaknál kikapcsoljuk az 1927. évnék a járvány folytán magasra szökött adatait, azt látjuk, hogy az utolsó öt évben a hét éven aluli elhaltak abszolút száma 15.000-ről 11.000-re csökkent. Szembetűnő ez azért, mert a hét éven felülieknél az influenzajárványos esztendő adatainak figyelmen kívül hagyásával sem mutatkozik hasonló mértékű fogyatkozás.

Az *egy éven aluli elhaltak* száma is leesett 11.044-ről 7.838-ra. Száz éveszülöttre 14·0 egy éven aluli elhalt jutott. A most említett abszolút- és arányszámok egyformán legalacsonyabb eredményei a legutolsó hat év I. negyedének. A kritikus nyári hónapok csecsemőhalálzási eredményei fogják azonban csak megmutatni, hogy a tapasztalt javulásnak tulajdoníthatunk e nagyobb jelentősé-

get. Remélhető, hogy az anyák végre megszívlelték azt a lépten-nyomon közölt tanítást, melyet az utóbbi időben az anya- és csecsemővédőegyesületek nagy szorgalommal végeznek. Ha a csecsemőhalálzási adatainak vizsgálatánál is követjük az előbbi módszert, hogy kihagyjuk az influenzajárvány által befolyásolt 1927. év első negyedének adatait, csecsemőhalálzási számaink határozottan javuló irányzatot mutatnak. Azonban a mostani eredmény is messzire van még a nyugati államok csecsemőhalálzási arányának szintjétől. De a csökkenő irányzat arra mutat, hogy helyes közegészségügyi intézkedésekkel, főképen tanítással, felvilágosítással, rövid időn belül versenyre kelhetnének a kifejezetten alacsony csecsemőhalandóságú országok arányaival.

II. Fertőző betegségek által okozott halálzások.¹⁾

Mortalité causée par des maladies infectieuses.¹⁾

Időszak Période	Hólyagos himlő <i>Variole</i>	Kanyaró <i>Rougeole</i>	Vörheny <i>Scarlatine</i>	Küftéses hagymáz <i>Typhus exanthématique</i>	Szamar- hurút <i>Coqueluche</i>	Roncsoló toroklob <i>Diphthérie</i>	Hasi hagymáz <i>Fèvre typhoïde</i>	Vérhas <i>Dysenterie</i>	Gümőkór <i>Tuberculose</i>	Pokolvar <i>Charbon</i>	Gyermek- ági láz <i>Fèvre puerérale</i>	Influenza <i>Grippe</i>
1923 I. negyed trimestre	1	104	363	17	138	207	191	33	6.953	25	77	150
1924 " "	2	101	218	20	174	205	255	47	7.384	18	86	539
1925 " "	5	281	166	5	206	193	258	33	5.594	18	72	213
1926 " "	1	44	151	4	115	172	179	12	5.568	12	84	146
1927 " "	1	170	146	—	142	316	204	16	6.092	10	68	1.180
1928 " "	—	203	115	—	145	281	164	5	5.262	10	78	126

¹⁾ Előzetes eredmények. — *Données provisoires.*

A halálzásokkal kapcsolatban ismertjük a fertőző betegségekben elhaltak adatait is. Az e betegségekben elhaltak számai általánosságban alacsonyabbak a múlt év ugyanezen negyedében elhaltakénál, emelkedést csak a kanyaró mutat, bár — ha figyelembe vesszük az országos kanyarójárványt — az emelkedés: 170-ről 203-ra, nem feltűnő. Az a körülmény, hogy a gyermekági lázban elpusztult 78 anya nem volt megmenthető az életnek, kiáltóan mutat arra, hogy az anyavédelmi intézmények még nem eléggé elterjedtek. Nem valószínűtlen, hogy a bábaképzésre is várnak feladatok e kérdéssel kapcsolatban, de talán még inkább lehetne e bajon segíteni azzal, ha a bába hivatalos közeggé tétetvén, működése nagyobb felelősség alá esnék.

A tavalyi 1.180 influenzás halálessettel szemben az idej negyedben 126 halálessetet mutat statisztikánk.

A gümőkórban elhaltak száma is 830-cal csökkent a mostani negyedben. Ezer lélekre számítva 2·5 a gümőkórban elhaltak aránya.

A múlt év első negyedével való összehasonlításban kedvezőbb halálzási viszonyaink eredmé-

nye az, hogy a népesség 20.164 lélekkal szaporodott, minél fogva a szaporodási arány (ezer lélekre számítva) 9·5.

Adataink a törvényhatósági jogú városok és a 10.000 léleknél népesebb rendezett tanácsú városok és községek negyedévi népmozgalmi adataiba külön bepillantást engednek. A törvényhatósági jogú városok házassági aránya az országos átlaggal egyenlő: 9·5. A rendezett tanácsú városokban köztölt házasságok aránya már nem éri el az országos átlagot: csak 8·8, a 10.000 léleknél népesebb községek házassági aránya már ismét 9·5.

Nagyobbak az eltérések az élveszületések terén. Míg a törvényhatósági jogú városokban az ezerre számított élveszületési arány 21·0, a rendezett-tanácsú városokban valamivel magasabb: 23·8, a községekben 28·6.

Fordított a helyzet a halálzási arányokban. A törvényhatósági jogú városok halálzási aránya 19·2, a rendezett-tanácsú városoké 17·6, míg a községeké 16·3.

A most felsorolt adatoknak jelentősége akkor domborodik ki a maga valóságában, ha a szaporodás szempontjából vetjük össze azokat. Ily módon

